

Lovende rygestopmiddel er forbudt

Af Morten Pickel

E-cigarett er en ny opfindelse, der skal hjælpe folk med at droppe de almindelige cigaretter. Den har indtil videre vist lovende resultater, men

- 5 Sundhedsministeriet og Lægemiddelstyrelsen har gjort det ulovligt at forhandle den i Danmark. På trods af det fortsætter e-cigarettbrugerne med at pulse løs på den. De vil nemlig ikke vende
- 10 tilbage til de kræftfremkaldende cigaretter.

Læs mere på side 2

Røgfrie cigaretter er ulovlige

Nyt rygestopmiddel må ikke forhandles i Danmark

Af Morten Pickel

15 Sanne Aude gør sig klar til at udføre det ritual, som en million danskere udfører flere gange om dagen. Kroppen kræver nikotin, og dens sult skal stilles. Sanne fører den smalle, hvide genstand op til munden og tager et ordentligt sug. Hun kan mærke, hvordan det river dejligt i halsen, mens hun suger lige så meget ind, som lungerne tillader. Blot et sekund efter skal de tømmes igen. Hun strækker halsen, puster stødt, og ud står en tyk sky af... Damp...?

25 "Det er min elektroniske cigaret. Den virker som en almindelig cigaret, men er bare elektronisk," fortæller Sanne Aude fra Galten, der i et halvt år har erstattet de almindelige cigaretter med en e-

30 cigaret.

De nye e-cigaretters udseende minder meget om almindelige cigaretter. (Foto: Morten Pickel)

Rygning uden røg

Ordet e-cigaret står for elektronisk cigaret. I modsætning til en almindelig cigaret indeholder den ikke tobak, og der er derfor ikke noget, der skal brændes af. Derved undgår man blandt andet dannelsen af tjære og kulilte, der er skyld i 90 procent af alle tilfælde af lungekræft i Danmark.

40 Kernen i e-cigaretten er en ultralydsforstøver, der kaldes en atomizer. Når man suger i e-cigaretten, opvarmer atomizeren væske i en beholder i e-

45 cigaretten, og derved udvikles den damp, som man får ned i lungerne. Væsken kan tilføres mange forskellige smage, ligesom nikotin også kan tilsættes, så de mest nikotinhungrende eksrygere kan få stillet trangen til det vanedannende stof.

50 Det lyder som en genial opfindelse; ikkerygerne slipper for faren ved passiv rygning, rygeren kan få tilfredsstillet både de psykiske og fysiske behov. Der er dog ét problem. Selvom man godt må

55 importere beholderne med nikotinvæske fra andre EU-lande, er de ulovlige at forhandle og reklamere for i Danmark.

Ikke godkendt

60 Grunden til at nikotinbeholderne er ulovlige at forhandle i Danmark er, at Sundhedsministeriet endegyldigt har besluttet, at produktet skal godkendes af Lægemiddelstyrelsen, inden det må

65 forhandles. Lægemiddelstyrelsen har nemlig kategoriseret ren nikotin som et lægemiddel. Styrelsen har vurderet, at produktet skal bruges til behandling af abstinenser, og derfor er det per definition et lægemiddel.

70

Men at nikotinbeholderne er kategoriseret som et lægemiddel betyder ikke, at det også er et godkendt lægemiddel. Det kræver en række test af produktet, inden det kan godkendes. Og først derefter kan man få en såkaldt markedsføringstilladelse, så man lovligt kan sælge sit produkt i Danmark.

75

Prisen er høj

80 Derfor kan en markedsføringstilladelse ende med at blive rigtig dyr. Det ved Mikael Rosanes, der er direktør i firmaet NyCigaret, og han forstår ikke, hvorfor der

85 ikke må sælges e-cigarett:

90 ”Det er jo paradoksalt, at man kan købe de rigtigt giftige alle steder, mens dem, som der er klart mindre sundhedsmæssig risiko i, skal have en markedsføringstilladelse, før de må sælges. De færreste ved, at sådan en rent faktisk koster tre millioner Euro,” siger Mikael Rosanes.

95 Men når Sundhedsministeriet endegyldigt har besluttet, at produktet skal godkendes af Lægemedelstyrelsen, er der ingen vej udenom. Ingen markedsføringstilladelse, ingen handel.

100 **Mere end blot nikotin**

Ligesom Mikael Rosanes forstår E-cigaretbrugeren Sanne Aude heller ikke, hvorfor det mindre skadelige alternativ til cigaretter skal være ulovligt at sælge i 105 Danmark. Hun har forsøgt at stoppe med at ryge flere gange, end hun kan huske, men hun havde ikke held med det, før hun prøvede e-cigaretten.

110 ”Jeg har købt nikotintyggegummi, og jeg har prøvet med inhalator, men det har bare aldrig givet mig noget. Selvfølgelig er nikotintranen væk, men det er ikke kun det, jeg mangler,” siger Sanne Aude.

Overlæge Philip Tønnesen kan se visse fordele ved den nye e-cigaret. (Foto: Morten Pickel)

115 Den psykiske del af rygningen er noget, mange savner, når de forsøger at lægge cigaretterne på hylden. Philip Tønnesen, der er ledende overlæge på 120 Gentofte Hospitals lungemedicinske afdeling, mener, at den store lighed med almindelige cigaretter kan være en fordel for rygere, der forsøger at kvitte tobakken.

125 ”At der kommer den her røg eller vanddamp, kunne gøre det nemmere for nogle rygere at skifte væk fra cigaretter,” siger Philip Tønnesen, der i over 30 år har forsket i rygestop.

130 **Modstand mod e-cigaretten**

Hos Lægemedelstyrelsen står man dog fast. E-cigaretten skal igennem en række sundhedsmæssige test, og først derefter kan producenterne ansøge

135 Lægemedelstyrelsen om en markedsføringstilladelse. Pressechef i Lægemedelstyrelsen, Christian Howard-Jessen, fortæller, at det er for at beskytte forbrugerne.

140 ”Der er to kriterier: Det skal være sikkert, og der skal være en klar fordel ved at bruge det,” siger Christian Howard-Jessen.

Hos Kræftens Bekæmpelse er man enige 145 med Lægemedelstyrelsen i, at man skal være sikker på, at e-cigaretterne ikke indeholder skadelige stoffer. Men der er flere grunde til, at Niels Them Kjær, der er projektchef i foreningen, er skeptisk over for de nye e-cigaretter. Han mener nemlig 150 ikke, at det vil give nogen sundhedsmæssig fordel, selvom e-cigaretterne skulle vise sig at være uskadelige.

155 ”De bliver ikke solgt til folk, der ønsker at holde op med at ryge, men kun til folk, der er i situationer, hvor de gerne vil have lov til at ryge, selvom de ikke må,” siger Niels Them Kjær.

160

Rygende uenighed

En undersøgelse foretaget af ITM Europe tyder dog på det modsatte. Ud af 268 165 personer, der ville overveje at anskaffe en e-cigaret, ville 68 procent enten bruge den mere end de almindelige cigaretter eller helt droppe de kræftfremkaldende smøger.

Det er tal, direktøren i NyCigaret, Mikael Rosanes, kan nikke genkendende 170 til. Mange af hans kunder fra før det blev forbudt at sælge e-cigaretter med nikotin i Danmark, har nemlig gerne villet stoppe med de almindelige, kræftfremkaldende cigaretter.

175 ”Der er mange af dem, der ryger, som har lyst til at gøre noget ved det. Men de får enten ondt i maven af nikotintyggegummiet eller synes ikke, at

180 det giver noget at rende rundt med sådan
 en hvid plasticdums i munden. Derfor er
 det så effektivt, for det simulerer
 rygningen rigtigt godt,” siger Mikael
 Rosanes, der betegner markedet for e-
 185 cigarett med nikotin i Danmark som
 uoverskueligt stort, især hvis kendskabet
 til dem blev mere udbredt.

Lille kendskab til e-cigarett

190 Kendskabet til e-cigarett er nemlig
 ikke ret udbredt i Danmark, da man ikke
 må reklamere for produktet uden en
 markedsføringstilladelse. Ifølge ITM
 Europes undersøgelse havde kun 23
 procent af 361 adspurgte rygere hørt
 195 ordet e-cigarett før.

En af dem, der forsøger at udbrede
 kendskabet til e-cigarettene
 herhjemme, er Bjarke Kringelhede. Han
 er stifter af hjemmesiden ecig-forum.dk,
 200 som er et forum, hvor e-cigarettbrugere
 kan udveksle tips og erfaringer. Han har
 lanceret kampagnen Røgslør, der blandt
 andet består af T-shirts, krus og
 klistermærker med forskellige slogans,
 205 der alle handler om e-cigarett.

”Røgslørkampagnen skal gøre
 opmærksom på, at det er fjollet, at e-
 cigarett med nikotin ikke må sælges i
 Danmark,” siger Bjarke Kringelhede og
 210 tilføjer:

”Hvorfor skulle vi sende alle de penge
 til udlandet, hvis de kunne blive i
 Danmark? Det er jo også godt for den
 danske stat, hvis pengene bliver
 215 indenlands, så jeg synes, det er fjollet, at
 vi skal købe dem i udlandet,” siger
 Bjarke Kringelhede, der håber, at flere
 danske rygere vil få øjnene op for e-
 cigarett.

220 Kampagnens navn, Røgslør, er en
 henvisning til tobakslobbyen.

”Mange e-cigaretttrygere har den
 forestilling, at der bliver lavet meget
 lobbyisme fra tobaksproducenternes
 side for at få e-cigarettene væk, da de
 225 jo nok ikke er særligt glade for dem,”
 siger Bjarke Kringelhede.

Direktør for NyCigarett, Mikael
 Rosanes, er ikke i tvivl om, at
 230 tobakslobbyismen lever i bedste
 velgående.

”Man foranlediges til at tro, at den der
 tobakslobby, man har hørt så meget om,

235 får givet nogle golfrejser og jagtture til
 dem på Christiansborg, for jeg kan ikke
 forstå, hvorfor der skal holdes en hånd
 over dem hele tiden,” siger han.

Med tobak havde den været lovlig

240 Det virker måske også paradoksalt, at
 almindelige, kræftfremkaldende cigarett
 kan være lovlige, når de mindre skadelige
 e-cigarett er ulovlige at handle med. Det
 skyldes, at tobak er kategoriseret som et
 245 nydelsesmiddel, og for nydelsesmidler er
 reglerne knapt så skrappe. Ledende
 overlæge Philip Tønnesen beskriver
 paradokset ved at forklare, hvordan e-
 cigarett muligvis ville kunne blive lovlig
 250 i Danmark:

”Hvis man lagde blot en lille smule
 tobak i nikotinbeholderen, og det bare lå
 der uden at blive brugt til noget, så ville
 det antageligt blive godkendt som
 255 nydelsesmiddel,” siger Philip Tønnesen.

Hvis producenterne af e-cigarettene
 valgte denne løsning, ville det dog betyde,
 at de skulle betale tobaksafgift. Hvor
 meget er svært at vide, da det i givet fald
 hverken ville falde ind under cigarett
 eller løst tobak. Sikkert er det dog, at e-
 cigarettene med de danske afgifter ville
 260 blive væsentligt dyrere. Dette er
 producenterne næppe interesserede i.

Ny undersøgelse kan bane vejen

Der er dog muligvis en anden løsning. De
 New Zealandske sundhedsmyndigheder
 har i en endnu ikke publiceret
 270 undersøgelse testet en e-cigarett. Og deres
 resultater tegner godt for e-cigarettens
 fremtid.

Sundhedsmyndighederne testede e-
 cigarett for de 53 farligste stoffer, der
 findes i cigarett, og ingen af dem kunne
 påvises i e-cigarett. E-cigarett
 vurderes af selvsamme myndigheder til at
 være 100 til 1000 gange mindre skadelig
 for rygeren end en almindelig cigaret. At
 den ikke er helt uskadelig skyldes
 280 nikotinen, der blandt andet kan give
 forhøjet blodtryk, ganske som nikotinen i
 en almindelig cigaret.

De New Zealandske myndigheder
 285 testede også effektiviteten af og
 bivirkningerne ved e-cigarett. Her fandt
 de frem til, at e-cigarett afgiver samme
 mængde nikotin som Nicorettes

290 nikotininhalator, men med mindre
mund- og halsirritation til følge.
Hvis undersøgelsen og dens metoder
anerkendes af flere forskere, kan den
bane vejen for en lovliggørelse af e-
cigaretter i Danmark. Ifølge overlæge
295 Philip Tønnesen er det i hvert fald et
godt skridt på vejen.
”Hvis man kan påvise, at det giver
samme mængde nikotin som
nikotinprodukterne, så kan man også få
300 det godkendt som lægemiddel,” siger
Philip Tønnesen.

Lægemiddelstyrelsen ikke afvisende

305 Hos Lægemiddelstyrelsen er man ikke
afvisende over for udenlandske
undersøgelser. Dokumentation skal
dog være i orden.
”Det skal ikke nødvendigvis testes i
dansk regi, men man skal søge om at få
310 det godkendt, og så skal man fremlægge
alle de test, man har lavet på det. Så
tjekker vi de test og beder måske om
flere oplysninger,” siger Christian
Howard-Jessen fra Lægemiddelstyrelsen
315 og fortæller, at det stadig vil koste et
ikke fastlagt gebyr at få styrelsen til at
vurdere de undersøgelser, man har fået
foretaget.

stadig e-cigaretten som det bedste middel
til rygestop. Af de tre niveauer nikotin,
man kan få til e-cigaretten, er hun nu på
325 det mellemste. Og det er ikke hendes plan
at stoppe der.

330 ”Jeg regner da med, at jeg på et
tidspunkt når ned på ingen nikotin, så det
bare er damp. Og derfra må det være let,”
siger Sanne Aude, inden hun sender en ny
ladning damp mod himlen.

Samlet antal tegn for artikler: 11.911

Sanne Aude nyder sin e-cigarett. (Foto: Morten Pickel)

320 Tilbage i Galten damper Sanne Aude
lystigt videre. Uanset hvad
Lægemiddelstyrelsen siger, ser hun